

Dispečer/dispečerka silniční nákladní dopravy (kód: 37-055-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo dopravy
Skupina oborů: Doprava a spoje (kód: 37)
Týká se povolání: Dispečer silniční dopravy
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|--|--------|
| Sjednávání a uzavírání zakázek pro vytěžování vozidel v silniční dopravě | 4 |
| Kalkulace ceny přepravy | 4 |
| Orientace v předpisech týkajících se obchodních a závazkových vztahů v silniční nákladní dopravě | 4 |
| Orientace v předpisech týkajících se silniční nákladní dopravy | 4 |
| Organizování silniční nákladní dopravy | 4 |
| Plánování trasy s ohledem na hospodárnost přeprav v silniční nákladní dopravě | 4 |
| Organizace a řízení práce řidičů v silniční nákladní dopravě | 4 |
| Řízení a kontrola průběhu přeprav v silniční nákladní dopravě | 4 |
| Vedení, kontrola a vyhodnocování dokumentace v silniční nákladní dopravě | 4 |
| Dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a životního prostředí v silniční nákladní dopravě | 3 |

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Sjednávání a uzavírání zakázek pro vytěžování vozidel v silniční dopravě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|--------------------------------------|
| a) Vysvětlit, jakými způsoby se získávají a sjednávají zakázky pro vytěžování vozidel v silniční dopravě | Ústní ověření |
| b) Sjednat zakázku pro vytěžování vozidel v silniční dopravě a vypracovat návrh přepravní smlouvy | Praktické předvedení a ústní ověření |

Je třeba splnit obě kritéria.

Kalkulace ceny přepravy

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|--------------------------------------|
| a) Prokázat znalost nákladových položek při tvorbě ceny přepravy | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Zpracovat cenovou nabídku pro konkrétní trasu | Praktické předvedení a ústní ověření |

Je třeba splnit obě kritéria.

Orientace v předpisech týkajících se obchodních a závazkových vztahů v silniční nákladní dopravě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--------------------------------------|
| a) Prokázat znalost základních ustanovení občanského zákoníku týkajících se přepravní smlouvy | Písemné ověření - test |
| b) Prokázat znalost účelu a působnosti úmluvy CMR | Písemné ověření - test |
| c) Vyplnit nákladní list CMR | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Prokázat základní znalost dodacích podmínek Incoterms 2000 | Písemné ověření - test |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v předpisech týkajících se silniční nákladní dopravy

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|--------------------------------------|
| a) Prokázat základní znalost dohody ADR | Písemné ověření - test |
| b) Prokázat základní znalost zákonů týkajících se silniční nákladní dopravy z pozice dispečera | Písemné ověření - test |
| c) Prokázat znalost účelu a působnosti ATP, TIR | Písemné ověření - test |
| d) Prokázat detailní znalost nařízení č. 561/2006 ES, AETR a právních předpisů upravujících pracovní dobu zaměstnanců v silniční dopravě | Praktické předvedení a ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizování silniční nákladní dopravy

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--------------------------------------|
| a) Prokázat znalost základních technických parametrů vozidel | Písemné ověření - test |
| b) Prokázat znalost základních přepravních prostředků v návaznosti na druhy nákladu | Písemné ověření - test |
| c) Vybrat vhodné vozidlo pro zadanou přepravu a náklad | Praktické předvedení a ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Plánování trasy s ohledem na hospodárnost přeprav v silniční nákladní dopravě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|--------------------------------------|
| a) Naplánovat trasu s ohledem na hospodárnost, prokázat znalost práce s mapovými podklady | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Vyjmenovat základní druhy poplatků a vysvětlit způsoby jejich placení a registrace | Písemné a ústní ověření |
| c) Prokázat znalost dopravní infrastruktury, dopravních omezení, časových zákazů jízd s ohledem na druh vozidel a povahu nákladu | Písemné a ústní ověření |
| d) Vysvětlit způsoby, jak minimalizovat nucené přejezdy vozidel bez nákladu | Ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizace a řízení práce řidičů v silniční nákladní dopravě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|--------------------------------------|
| a) Posoudit kvalifikaci řidiče pro zadaný druh přepravy | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Navrhnout složení osádky | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Sestavit pracovní režim osádky vozidla pro zadanou přepravu | Praktické předvedení a ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a kontrola průběhu přeprav v silniční nákladní dopravě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|-----------------|
| a) Vysvětlit základní způsoby koordinace a organizace přepravy | Ústní ověření |
| b) Definovat základní kontrolní body v průběhu přepravy | Ústní ověření |

Je třeba splnit obě kritéria.

Vedení, kontrola a vyhodnocování dokumentace v silniční nákladní dopravě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|--------------------------------------|
| a) Zkontrolovat podklady z provedené přepravy za účelem fakturace | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Zkontrolovat záznamy o době řízení, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku a vyhodnotit činnosti řidiče | Praktické předvedení a ústní ověření |

Je třeba splnit obě kritéria.

Dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a životního prostředí v silniční nákladní dopravě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|--|-----------------|
| a) Vysvětlit způsob ochrany životního prostředí a odstraňování škod vzniklých při silniční dopravě s ohledem na ekologické požadavky | Ústní ověření |
| b) Vysvětlit vliv výživy, vliv drog a alkoholu na činnost řidiče | Ústní ověření |
| c) Vysvětlit způsob předcházení úrazům, únavě a stresu | Ústní ověření |
| d) Vysvětlit nejčastější příčiny nehodovosti, materiální a finanční důsledky nehodovosti a prevenci | Ústní ověření |
| e) Uvést postup řešení dopravní nehody a poruchy vozidla | Ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Metodický pokyn pro ověřování ústním ověřením

Kompetence

- Sjednávání a uzavírání zakázek pro vytěžování vozidel v silniční dopravě - kritérium a
 - Plánování trasy s ohledem na hospodárnost přeprav v silniční nákladní dopravě - kritérium d
 - Řízení a kontrola průběhu přeprav v silniční nákladní dopravě - kritéria a, b
- V kritériu hodnocení b) se základními kontrolními body v průběhu přepravy rozumí např. příjezd, nakládka, odjezd, překročení hranic, nalodění atd.
- Dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a životního prostředí v silniční nákladní dopravě - kritéria a, b, c, d, e
- Uchazeč bude postupně odpovídat na otázky formulované zkušební komisí dle jednotlivých bodů.

Metodický pokyn pro ověřování písemným ověřením - testem

Kompetence

- Orientace v předpisech týkajících se obchodních a závazkových vztahů v silniční nákladní dopravě - kritéria a, b, d
- Orientace v předpisech týkajících se silniční nákladní dopravy - kritéria a, b, c
- Organizování silniční nákladní dopravy - kritéria a, b

Pravidla pro aplikaci testů jako způsobu ověřování

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnotícího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

- A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo možné vytvářet dostatečné počty různě sestavených testů.
- B. V případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:
- Pro každé kritérium existuje minimálně 10 unikátních otázek
- C. Pro jednotlivé vygenerované testy:
- Test se skládá z 25 náhodně generovaných otázek
 - Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium, u něhož je test způsobem ověření, alespoň 3 otázky
- D. Pro úspěšné splnění požadavků testu:
- Za úspěšné splnění testu se považuje 80 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek

U kompetence Organizování silniční nákladní dopravy:

- kritérium a, je třeba zaměřit se zejména na technické parametry, např. max. šířka, délka, hmotnost, kategorie vozidel – cisterny, isotherm, chladírenský návěs
- kritérium b, jsou vyžadovány znalosti především (palety, gitterbox, kusové zásilky, sypké materiály, kapaliny, potraviny, živá zvířata)

Zájemce o autorizaci je povinen předložit autorizujícímu orgánu, spolu se žádostí o autorizaci, soubor testových otázek.

Metodický pokyn pro ověřování písemným a ústním ověřením

Kompetence

- Plánování trasy s ohledem na hospodárnost přeprav v silniční nákladní dopravě - kritérium b
 - v kritériu hodnocení b) se poplatky rozumí např. mýtné systémy, ekozóny, trajekty, eurotunel, RO-LA, eko-daň, atd.
 - Plánování trasy s ohledem na hospodárnost přeprav v silniční nákladní dopravě - kritérium c
- Uchazeč nejprve písemně odpoví na dané otázky a následně ústně případně doplní písemnou odpověď a zodpoví další doplňující otázky zkušební komise.

Metodický pokyn pro ověřování praktickým předvedením a ústním ověřením

Kompetence

- Sjednávání a uzavírání zakázek pro vytěžování vozidel v silniční dopravě - kritérium b
- Kalkulace ceny přepravy - kritéria a, b

- Orientace v předpisech týkajících se obchodních a závazkových vztahů v silniční nákladní dopravě - kritérium c
 - Orientace v předpisech týkajících se silniční nákladní dopravy - kritérium d
 - Organizování silniční nákladní dopravy - kritérium c
 - Plánování trasy s ohledem na hospodárnost přeprav v silniční nákladní dopravě - kritérium a
 - Organizace a řízení práce řidičů v silniční nákladní dopravě - kritéria a, b, c
 - Vedení, kontrola a vyhodnocování dokumentace v silniční nákladní dopravě - kritérium a
- Autorizovaná osoba vypracuje zadání případové studie v min. 10 variantách. Uchazeč si před zahájením zkoušky vylosuje 1 zadání.
Úloha bude definovaná zejména následujícími parametry: trasa, druh nákladu, množství.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na silniční dopravu a alespoň 5 let odborné praxe v pozici dispečera silniční osobní nebo nákladní dopravy nebo v řídicí pozici v oblasti provozování silniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Vyšší odborné vzdělání se zaměřením na silniční dopravu a alespoň 5 let odborné praxe v řídicí pozici v oblasti provozování silniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na silniční dopravu a alespoň 5 let odborné praxe v řídicí pozici v oblasti provozování silniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo dopravy, www.mdcr.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro vykonání zkoušky je třeba mít k dispozici prostory s technickým vybavením a sociálním zařízením vyhovujícím hygienickým standardům pro výukové prostory.

- Počítač s připojením k internetu
- Soubor testových otázek a zadání případových studií
- Tiskopisy pro návrh přepravní smlouvy, nákladní list CMR
- Předpisy a dokumenty uvedené ve standardu této profesní kvalifikace v aktuálním znění v tištěné nebo elektronické podobě
- Tachograf a výstupy z digitálního tachografu

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

ČESMAD BOHEMIA

PAP TRUTNOV, s. r. o.

Institut silniční dopravy ČESMAD BOHEMIA, s. r. o.

SŠ automobilní Holice